

بررسی و تحلیل و پیش بینی قیمت جهانی فلز روی

زهرا صداقت

کارگزاری بانک توسعه صادرات، کارشناس تحلیل در بخش سرمایه گذاری و آموزش،

چکیده

در سال میلادی جاری قیمت فلزات اساسی رشد چشمگیری داشته و فلز روی بهترین عملکرد را داشته است. در تحلیل پیش رو به بررسی گزارشات جهانی پیرامون پیش بینی میزان عرضه و تقاضای فلز روی و پیش بینی آینده قیمتی آن پرداخته شده است و با فرض نرخ شمش روی ۳۲۰۰ دلاری و نرخ دلار داخلی ۴۱۰۰۰ ریالی برای شش ماهه دوم سال مالی ۹۶، پیش بینی سودآوری شرکت های فرآوری مواد معدنی ایران، کالسیمین، باما، صنعتی و معدنی کیمیای زنجان و شرکت سرب و روی ایران انجام شد. با مفروضات مذکور در دو سناریو سود ۲۱۶۲ ریالی و ۲۳۱۵ ریالی برای فرآور، در دو سناریو سود ۸۴۰ ریالی و ۹۹۴ ریالی برای فاسمین، در دو سناریو سود ۱۴۹۸ و ۱۵۷۸ ریالی برای کاما، در دو سناریو سود ۲۲۵۹ ریالی و ۲۳۹۰ ریالی برای کیمیا و در دو سناریو سود ۳۹۸ و ۲۳۳ ریالی برای فسرب برآورد گردید.

۱-مقدمه و بیان مساله

با بروز بحران های مالی و سقوط بازارهای مالی، فلز روی از اواخر سال ۲۰۰۷ روند نزولی به خود گرفت و از ۴۴۰۵ دلار در هر تن به ۱۱۰۰ دلار در سال ۲۰۰۸ کاهش یافت. در بین سالهای ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ قیمت فلز روی روندی خنثی داشته و در محدوده ۱۸۰۰ دلار تا ۲۴۰۰ دلار در نوسان بوده است. از سال ۲۰۱۶ با کاهش موجودی انبارها و افزایش تقاضا برای این فلز به خصوص از جانب کشور چین که بزرگترین مصرف کننده فلز روی می باشد و افزایش سختگیری های زیست محیطی در کشور چین که سبب کاهش تولید شد، قیمت فلز روی تقویت گردید و در پی آن فلز روی به قیمت های بالاتر از محدوده ۳۰۰۰ دلار رسید.

گروه فلزات اساسی در بازار بورس و اوراق بهادار تهران با ۴۳ هزار میلیارد تومان ، ۱۲ درصد از ارزش کل بازار را به خود اختصاص داده است. یکی از مهم ترین فلزات اساسی روی می باشد. شرکتهای مرتبط با این فلز که در بازار بورس و اوراق بهادار تهران فعال هستند عبارتند از شرکت کالسیمین، صنعتی و معدنی کیمیای زنجان، فرآوری مواد معدنی ایران، سرب و روی ایران و باما. در این تحقیق با توجه به پیش بینی قیمت جهانی فلز روی، سودآوری شرکتهای مذکور را پیش بینی نموده ایم.

۲- اهمیت و ضرورت

بر طبق گزارشات گروه بین‌المللی مطالعات سرب و روی، میزان مصرف روی در دنیا در سال ۲۰۰۴ به میزان ۱۰۶۴۸ هزار تن بوده و با روندی صعودی در سال ۲۰۱۶ به مقدار ۱۳۸۵۳ هزار تن رسیده است. در سال ۲۰۱۶ میزان تولید فلز روی ۱۳۷۱۰ هزار تن گزارش شده است. همچنین مقدار مصرف ۱۳۸۵۳ هزار تن بوده است. از ابتدای سال ۲۰۱۷ تا پایان ماه آگوست میزان تولید معادن در دنیا ۸۶۲۸ هزار تن، میزان تولید فلز روی ۸۹۴۱ هزار تن و میزان مصرف ۹۲۲۸ هزار تن اعلام شده است. داده‌ها نشان دهنده مازاد تقاضا و کمبود عرضه در بازار فلز روی می‌باشد. مهم‌ترین کاربرد روی در گالوانیزه کردن فولاد می‌باشد که تقریباً نیمی از مصارف روی را به خود اختصاص می‌دهد. [۱۰]

بر طبق گزارشات گروه بین‌المللی مطالعات سرب و روی، مصرف سرانه روی در ایران ۱/۱۴ کیلوگرم در سال می‌باشد که این میزان معادل مصرف سرانه روی در آمریکای جنوبی می‌باشد. متوسط مصرف سرانه در اروپای غربی ۵/۹ کیلوگرم و در آمریکای شمالی ۳/۴ کیلوگرم می‌باشد. در چین متوسط سرانه مصرف در حدود ۲/۵ کیلوگرم می‌باشد. این مطلب نشان می‌دهد که ایران دارای پتانسیل قابل ملاحظه‌ای در جهت افزایش تقاضای روی بخصوص در صنایع گالوانیزاسیون و زیرساخت‌ها دارد. [۲]

۳- تولیدکنندگان در جهان و ایران

۳-۱ بزرگترین کشورهای تولید کننده روی در دنیا (تولید معادن)

کشور چین در سال ۲۰۱۶ توانست با تولید ۴,۵ میلیون تن در مقایسه با تولید ۴,۳ میلیون تنی سال ۲۰۱۵ عنوان بزرگترین کشور تولید کننده روی را به خود اختصاص دهد. چین نه تنها بزرگترین تولید کننده روی می باشد بلکه بزرگترین مصرف کننده روی هم می باشد. چین در عملکرد مناسب روی در سال گذشته نقش بزرگی داشته است. پروژه های زیرساختی در چین سبب افزایش تقاضا برای فلز روی و افزایش قیمت گردید. دومین تولید کننده روی کشور پرو می باشد. تولید روی در پرو در سال ۲۰۱۵ به میزان ۱,۴ میلیون تن بود و با کاهش ۱۲۰ هزار تنی به ۱,۳ میلیون تن در سال ۲۰۱۶ رسید. بزرگترین کارخانه تولید کننده روی در پرو Trevali می باشد که کنسانتره نقره، سرب و روی تولید می کند. استرالیا سومین کشور بزرگ تولید کننده روی با تولید ۸۵۰ هزار تن می باشد. تولید سال ۲۰۱۶ استرالیا کاهش ۵۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۵ داشته است که به دلیل کاهش تولید معدن MMG بوده است. کشور مکزیک با تولید ۷۱۰ هزار تن در رتبه پنجم قرار دارد. بزرگترین شرکت معدنی در کشور مکزیک Grupo Mexico می باشد. ششمین کشور تولید کننده روی هند با تولید سالانه ۶۵۰ هزار تن میباشد. یکی از بزرگترین معادن روی در هند رامپورا آگوچا میباشد که متعلق به شرکت هندوستان زینک می باشد. تولید هند در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال قبل کاهش داشته و از ۸۲۱ هزار تن به ۶۵۰ هزار تن رسیده است. بولیوی با ۴۶۰ هزار تن تولید در سال ۲۰۱۶ در جایگاه هفتم قرار دارد. معدن Sumitomo San Cristobal مهمترین معدن در کشور بولیوی می باشد. در جایگاه هشتم کشور قزاقستان قرار دارد که در سال ۲۰۱۶ توانسته ۳۴۰ هزار تن روی تولید نماید.

مهم ترین تولید کننده در قزاقستان **Kazzinc** میباشد که علاوه بر روی، سایر فلزات قیمتی و مس و سرب هم تولید میکند. تولید کشور کانادا ۳۱۰ هزار تن می باشد که بعد از قزاقستان در جایگاه نهم قرار دارد. تولید روی در کانادا چندین سال با کاهش روبرو بوده است اما در سال ۲۰۱۶ افزایش ۳۳ هزار تنی داشته است. دلیل کاهش تولید کانادا تمام شدن ذخایر معدن **Brunswick** می باشد که در سال ۲۰۱۳ بسته شد. سوئد با تولید ۲۵۰ هزار تن در سال ۲۰۱۶ در رده دهم قرار دارد. معدن **Garpenberg** که تولید کننده نقره و روی می باشد و معدن **Zinkgruvan** هم که تولید کننده روی و مس می باشد در کشور سوئد واقع شده اند. [۷]

۲-۳ بزرگترین معادن روی در دنیا

معدن **Red Dog** بزرگترین معدن روی در دنیا می باشد که در آلاسکا واقع شده است. کنسانتره های استخراج شده از این معدن به بریتیش کلمبیا و اروپا و آسیا منتقل می شود. این معدن دارای بالاترین عیار روی در بین تولیدکنندگان دنیا می باشد. معدن رامپور آگوچا که متعلق به **Vedanta** میباشد در کشور هند واقع شده است. این معدن دومین معدن بزرگ در دنیا با عیار بالا و به صورت روباز می باشد. معدن **Mount Isa** در استرالیا متعلق به گلینکور سومین معدن بزرگ روی می باشد. روش استخراج هم روباز و هم زیر زمینی می باشد. معدن **MacArthur River** که متعلق به گلینکور می باشد رتبه چهارم را در بین بزرگترین معادن های روی در دنیا دارد. در سال ۲۰۱۵ افزایش ۲۱ درصدی در تولید داشته است. ظرفیت کامل این معدن تولید ۳۸۳ هزار تن روی در سال می باشد. معدن **Antamina** در کشور پرو توسط کنسرسیومی از شرکتهای معدنی از جمله **BHP**، **Teck** و **Glencore** بهره برداری شده است. این معدن علاوه بر تولید روی دارای ذخائر

نقره، سرب و مس و مولیبیدن نیز می باشد. معدن Cerro Lindo ششمین معدن بزرگ روی در دنیا می باشد که در کشور پرو واقع شده است. هفتمین معدن بزرگ روی به نام Penasquito در مکزیک واقع شده است. در رده هشتم معدن Tara در کشور ایرلند قرار دارد و روش استخراج به صورت زیر زمینی است. معدن Garpenberg قدیمی ترین معدن روی در کشور سوئد است و نهمین معدن در رتبه بندی معادن می باشد. دهمین معدن بزرگ روی با نام Rosebery متعلق به شرکت MMG در کشور تاسمانیا واقع شده است و روش استخراج به صورت زیر زمینی است. این معدن از سال ۱۹۳۶ تا کنون فعالیت داشته و تخمین زده شده که ذخائر آن سال ۲۰۲۳ به اتمام برسد. [۵]

۳-۳ تولیدکنندگان روی در ایران

ایران چهارمین تولیدکننده بزرگ ماده معدنی سرب و روی در آسیا بعد از چین، قزاقستان و هند می باشد. همچنین از نظر تولید شمش روی جایگاه ششم را در آسیا دارا می باشد. مهم ترین معدن روی در ایران معدن انگوران می باشد که بالاترین عیار را در بین معادن ایران داراست. دومین معدن بزرگ فعال معدن ایرانکده می باشد و سومین معدن معدن بافق می باشد که یکی از قدیمی ترین معادن سرب و روی ایران محسوب می شود. ذخیره قطعی معدن سرب و روی انگوران، ۹ میلیون تن و ذخیره احتمالی آن ۱۳ میلیون تن گزارش شده است. عیار روی آن ۲۵ تا ۳۰ درصد است. معدن انگوران به دلیل عیار بالای فلز محتوی، از معادن کمیاب جهان است. معدن مهدی آباد یزد نیز با ۲۰ میلیون تن ذخیره، دومین معدن دولتی است که از نظر ظرفیت ذخایر، بزرگ ترین معدن کشور است، اما به دلیل پایین بودن عیار خاک آن که حدود ۵ تا ۶ درصد است، استفاده از آن برای تولیدکنندگان صرفه اقتصادی ندارد. معدن کوشک بافق نیز ۱,۸ میلیون تن ذخیره قطعی و ۳ میلیون تن ذخیره

احتمالی دارد و متوسط عیار آن ۱۵ درصد می باشد. [۳] شرکت های فرآوری مواد معدنی ایران، سرب و روی ایران، کالسیمین و کیمیا ماده اولیه و خاک مصرفی خود را از معدن انگوران تامین میکنند. شرکت باما از معادن تحت مالکیت خود، گوشفیل تپه سرخ، کلاه دروازه خاک مورد نیازش را تامین می کند.

ظرفیت اسمی تولید شمش روی در شرکت فرآور ۱۶۰۰۰ تن در سال می باشد که ظرفیت پیش بینی شده برای امسال ۹۰۰۰ تن می باشد.

ظرفیت اسمی شرکت کالسیمین تولید ۷۵۰۰۰ تن کنسانتره روی پخته، ۲۱۰۰۰۰ تن کنسانتره روی خام، ۳۵۰۰۰ تن کنسانتره سرب و ۳۴۵۰۰ تن شمش روی می باشد. و ظرفیت پیش بینی شده تولید شمش روی برای سال جاری ۳۳۰۰۰ تن می باشد.

ظرفیت اسمی شرکت باما تولید ۳۰۰۰۰ تن کنسانتره روی، ۹۰۰۰ تن کنسانتره سولفور سرب، ۱۰۹۴۰ تن کربنات روی و ۱۹۳۰ تن کنسانتره کربنات سرب می باشد. ظرفیت عملی پیش بینی شده برای امسال تولید ۲۵۰۰۰ تن کنسانتره سولفور روی می باشد.

شرکت سرب و روی ایران با ظرفیت اسمی تولید سرب ۴۰ هزار تن و ظرفیت اسمی تولید روی ۱۵ هزار تن فعالیت می نماید. برای سال جاری ظرفیت پیش بینی شده تولید روی ۸۰۰۰ تن می باشد.

ظرفیت اسمی شرکت معدنی و صنعتی کیمیای زنجان تولید ۹۰ هزار تن کنسانتره سرب و روی می باشد و ظرفیت پیش بینی شده برای امسال ۸۵ هزار تن کنسانتره سرب و روی و خدمات فلوتاسیون میباشد.

۴-مروری بر گزارش های جهانی

۴-۱ وضعیت بازار در سال های ۲۰۱۶-۲۰۰۵

در طول سالهای ۲۰۱۶-۲۰۰۵ میزان تقاضای فلز روی از ۱۰,۵۷ میلیون تن به ۱۳,۸۷ میلیون تن افزایش یافت در این دوره تقاضا در اروپا و امریکا کاهش یافت در حالی که در آسیا و چین افزایش یافت. رشد تولید معادن روی ۳,۱۱۶ میلیون تن یا به عبارتی ۳۱٪ در دوره مذکور بوده است. تولید روی تصفیه شده ۳,۳۴٪ افزایش یافت و از ۱۰,۱۸ میلیون تن به ۱۳,۷۱ میلیون تن رسید. در طول این دوره به مرور سهم چین از تولیدات کنسانتره روی و روی تصفیه شده افزایش یافته و به جایگاه اول در دنیا رسیده است.

به طور میانگین در خلال دوره ذکر شده سالانه ۲,۷٪ تقاضا برای روی افزایش یافته است . در سال ۲۰۱۶ بیش از ۴۸,۵٪ از تقاضای جهانی روی مربوط به کشور چین بوده است. سه کشور مهم مصرف کننده روی در اروپا عبارتند از آلمان بلژیک و ایتالیا. در قاره امریکا هم ایالات متحده بزرگترین مصرف کننده روی می باشد. مهم ترین کشورهای صادرکننده کنسانتره روی استرالیا، پرو و امریکا می باشند. در سال ۲۰۱۶ پرو از استرالیا پیشی گرفت و بزرگترین صادرکننده کنسانتره گردید. در سال ۲۰۱۶ کره از کشور چین پیشی گرفت و بزرگترین وارد کننده کنسانتره روی گردید. بزرگترین واردکننده و صادرکننده روی تصفیه شده در سال ۲۰۱۶ به ترتیب امریکا و کانادا می باشند. [۸]

۴-۲ وضعیت بازار در سال ۲۰۱۷

گروه بین‌المللی مطالعات سرب و روی در سه ماهه ابتدائی سال جاری میلادی در گزارشی اعلام کرد که رشد ۳,۶٪ تقاضای جهانی همزمان با عدم رشد عرضه باعث شده تا ملازاد عرضه ۱۸۹ هزار تنی روی در بازار جهانی سال ۲۰۱۵ به کمبود ۲۸۶ هزار تنی سال ۲۰۱۶ تغییر شکل یافته و باعث افزایش قیمت‌ها به مرز ۳۰۰۰ دلار گردد.

شرکت نوراندا در کانادا که دومین تولیدکننده روی آمریکای شمالی می باشد با تولید سالانه ۲۷۷ هزار تن شمش در ماه فوریه با اعتصاب کارگران مواجه شد. شرکت Zinc Korea یکی از بزرگترین تولیدکنندگان روی دنیا نیز ماه فوریه اعلام کرد که ۵۰ هزار تن ظرفیت تولید خود را میکاهد. همچنین بزرگترین تولیدکننده روی چین (شرکت Zhuzhou) در ماه مارس اعلام کرد که ۲۰٪ از ظرفیت تولید خود (۱۰۰ هزار تن شمش روی) را برای زمان حداقل سه ماه متوقف میکند.

تولید معادن چین در نیمه اول ۲۰۱۷ با کاهش ۷,۴٪ به ۲,۳۳ میلیون تن رسید و سختگیری های زیست محیطی نیز باعث شد تا بسیاری از معادن روی این کشور نتوانند اقدام به رشد تولید کنند. گزارشات چین همراه با تداوم کاهش موجودی انبارهای LME یکی از عوامل تقویت قیمت روی بود. میزان تولید روی در چین به عنوان بزرگترین تولیدکننده روی در ماه جولای در مقایسه با ماه گذشته کاهش ۱۲,۵ درصدی داشته است.

گلینکور یکی از بزرگترین شرکتهای کامودیتی دنیا در ماه آگوست عملکرد نیمه اول ۲۰۱۷ را گزارش نمود و فروش ۱۰۸ میلیارد دلاری و سود ۶,۷۴ میلیارد دلاری خود (قبل از مالیات و بهره) را اعلام نمود.

دولت چین سیاست کنترل قیمت را در خصوص این فلز در پیش گرفت و بورس دالیان در روز دوشنبه ۲۲ آگوست اعلام کرد که اقدام به اعمال سقف معامله ۲۰۰۰ معامله برای غیر اعضا و رشد تعرفه هر معامله به ۱۵ یوان برای قراردادهای ماه اکتبر و نوامبر خواهد کرد. واردات روی چین در ماه آگوست رشد ۱۴۵٪ سالانه داشته، لکن در مجموع ۸ ماه کاهش ۲،۳٪ دارد (۳،۹۶ میلیون تن) که بر خلاف روند رشد تقاضا میباشد.

بانک آمریکا در ماه سپتامبر اعلام کرد که موجودی روی در انبارهای LME در پایین ترین سطح قرار دارد و بسیاری از انبارها فاقد فلز روی است. موجودی عمده روی در بندر نیو اورلئان آمریکا بوده که کاهش ۷۱،۹٪ در یکسال گذشته داشته است.

شرکت هندوستان زینک بزرگترین تولیدکننده روی در هند و از شرکتهای تابعه غول ۶۷ میلیارد دلاری روی دنیا Vedanta، عملکرد نیمه اول ۲۰۱۷ خود منتهی به سپتامبر را منتشر نمود که سود آن ۵۰ درصد رشد داشته است. تولیدات شمش سرب و روی شرکت ۴۹ درصد رشد داشته و قیمت فروش شمش روی ۳۳ درصد افزایش یافته است. طبق بودجه، این شرکت امسال ۹۵۰ هزار تن شمش روی و سرب و ۵۰۰ تن نقره تولید می نماید.[۴]

بر اساس گزارش گروه بین‌المللی مطالعات سرب و روی، کمبود عرضه در ماه آگوست حدود ۲۸۷ هزار تن برآورد شده که ۲۹،۹ درصد از زمان مشابه سال قبل بیشتر است و این نشان می دهد که بازار برای ادامه رشد قیمت پتانسیل لازم را دارد. بر اساس برنامه اجرایی دولت چین در خصوص کنترل آلاینده‌گی ها در فصل سرد سال بیش از ۱۰۰۰ معدن فلزات کمیاب شامل روی و سرب در گوشه و کنار این کشور متوقف می شوند و توقف آن ها می تواند کمبود عرضه را تشدید کند. بعلاوه کمبود عرضه موجب شده است تا واحدهای ذوب کنسانتره که به صورت حق العمل کاری فعالیت می کنند، دستمزد خود را بدلیل تشدید

رقابت کاهش دهند. طبق گزارش متال بولتن شاخص TC برای واحدهای ذوب روی از محدوده ۴۰ تا ۵۵ دلار در پایان سپتامبر به محدوده ۳۵ تا ۴۸ دلار در پایان اکتبر کاهش یافته است. این روند نزولی از یک سوی تاییدکننده گسترش کمبود عرضه در بازار است و از سوی دیگر علامت کاهش سود واحدهای ذوب است که در صورت ادامه این روند بخشی از واحدهای کوچک تر بدلیل عدم صرفه اقتصادی از دور خارج خواهند شد و این به معنای کاهش ظرفیت تبدیل کنسانتره به شمش و کاهش عرضه شمش در کنار کاهش کنسانتره است که به معنای افزایش تنگنای عرضه است.

شرکت گلینکور قرار است ۵۰۰ هزار تن از ظرفیت سالانه خارج از تولید خود را به مدار استخراج بازگرداند. این امر می تواند تا حدودی از فشار بر عرضه بکاهد و قیمت ها را قدری متوازن کند. با وجود اینکه این برنامه از اواسط مرداد ماه سال جاری توسط مدیران این غول معدنی مطرح شده بود، باید توجه داشت که بازگرداندن این ظرفیت به بازار ممکن است بین ۶ ماه تا یک سال دیگر بطول بینجامد و کمبود عرضه همچنان در بازار وجود خواهد داشت. [۱]

۵- پیش بینی و تحلیل قیمت های آتی تا پایان سال ۲۰۱۸

مطابق با گزارشات گروه بین المللی مطالعات سرب و روی، پیش بینی تقاضای فلز روی برای کل سال ۲۰۱۷ رشد ۰,۷ درصدی می باشد و برای سال ۲۰۱۸ رشد ۲,۵٪ برای کل دنیا و رشد ۳٪ برای کشور چین می باشد. پیش بینی گروه بین المللی مطالعات سرب و روی افزایش ۱,۸٪ تولید معادن برای سال ۲۰۱۷ و رشد ۶٪ تولید معادن در سال ۲۰۱۸ می باشد. رشد تولید معادن در چین به میزان ۶,۸٪ در سال ۲۰۱۸ پیش بینی شده است. از جمله دلایل افزایش تولید معادن در سال میلادی جاری می توان به افزایش تولید معدن بیشا در اریتر، ریکآوری معدن رامپور آگوچا در هند و افزایش تولید معادن پرو اشاره کرد. دلایل رشد عرضه معادن در سال آینده بازگشایی معدن دوگالد ریور در استرالیا در کوارتر چهارم ۲۰۱۷، افزایش تولید در فنلاند و یونان، تولید بیشتر در کانادا، مکزیک و امریکا میباشد.

پیش بینی رشد عرضه فلز روی برای کل سال ۲۰۱۷ رشد منفی ۱,۴٪ است و در سال ۲۰۱۸ رشد ۳,۹٪ می باشد. دلایل کاهش تولید شمش روی در سال ۲۰۱۷، کاهش تولید در کانادا به دلیل اعتصابات در کارخانه ذوب والی فیلد، کاهش تولیدات پرو به دلیل سیلاب در ماه مارس و تعطیلی کارخانه ذوب پادانگ در تایلند در جولای ۲۰۱۷ می باشد. تولید بیشتر در اروپا به دلیل افزایش تولید در فنلاند، نروژ و بلژیک، افزایش تولید در استرالیا، چین، ژاپن و کره از جمله دلایل افزایش تولید روی در سال میلادی آینده می باشد. [۹]

در ابتدای سال میلادی ۲۰۱۷ موسسه مالی مکواری در گزارشی اعلام کرد که متوسط قیمت روی در سال جاری ۲۷۷۸ دلار بوده و با حرکت به سمت انتهایی سال تا ۳۰۰۰ دلار افزایش میابد که دلیل آن را کاهش عرضه روی در سال ۲۰۱۶ و رشد تقاضا در کشورهای جنوب

شرقی آسیا اعلام نمود. پیش بینی این شرکت کاهش قیمت روی از سال ۲۰۱۸ و حرکت قیمت به سمت ۲۱۸۸ دلار در سال ۲۰۲۱ می باشد که دلیل آن راه اندازی معادن تعطیل شده گلینکور و بهره برداری از واحدهای توسعه ای شرکتهای Vedanta و MMG میباشد. بانک امریکا در ماه سپتامبر سال جاری اعلام نمود که کمبود کنسانتره فعلا فشار زیادی به واحدهای ذوب وارد کرده، و افزایش تولید معادن دنیا مطابق آنچه گفته میشود، کمبود را چندان جبران نمیکند و کمبود تا سال ۲۰۲۱ تداوم دارد بانک آمریکا قیمت ۳۵۰۰ دلار را برای شمش روی پیش بینی نموده است و بیان داشته است که فلز روی بیشترین پتانسیل رشد را در بین فلزات اساسی با توجه به محدودیت عرضه معادن چین و موجودی انبارها دارد.

مکنزی در حاشیه کنفرانس LME.Week لندن گزارشی منتشر نمود که طی آن به تحلیل بازار فلزات پایه در حال حاضر و سال آینده پرداخت و اشاره کرد که تداوم وضعیت جاری در بازار، باعث رسیدن قیمت به رکورد تاریخی ۴۰۰۰ در نیمه سال ۲۰۱۸ خواهد شد.

کمبود کنسانتره باعث شده تا معدنکاران دست بالا را در پیش گرفته و به واحدهای ذوب فشار بیاورند تا محاسبه بر اساس ضریب بازیابی عیار ۹۵٪+ محتوی صورت گیرد. در واقع سود واحدهای ذوبی بیش از گذشته کاهش خواهد یافت و تداوم دعوی بر سر این موضوع، مانع رشد تولید و عرضه شمش روی به بازار شده و عامل کاهش ذخایر انبارهای LME به کمترین سطح سالهای اخیر گردیده و تداوم این اختلاف میتواند قیمت روی را در نیمه سال ۲۰۱۸ به مرز ۴۰۰۰ دلار برساند.[۴]

۶-تاثیر قیمت های پیش بینی شده بر فروش و سودآوری شرکت ها به تفکیک

با توجه به پیش بینی ها از قیمت های آتی فلز روی و انتظار اکثر کارشناسان به ادامه دار بودن کسری عرضه در بازار روی، تاثیر افزایش قیمت روی بر سودآوری شرکتهای پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار که شمش روی و کنسانتره روی را به فروش می رسانند، به تفکیک انجام شده است. در انجام تمامی تحلیل ها روند تولید و فروش و سودآوری شرکت ها در پنج ساله گذشته مورد استفاده قرار گرفته است.

۶-۱ فرآور

میزان کل تولید در شش ماهه امسال ۴۴۱۹ تن شمش روی بوده و ۴۰۸۴ تن از آن را به فروش رسانده است. نرخ فروش هر تن شمش روی در سه ماهه اول ۹۶۶۴۵ هزار ریال و در سه ماهه دوم ۱۱۰۳۱۷ هزار ریال و متوسط نرخ فروش در شش ماهه ۱۰۴۶۸۳ هزار ریال بوده است. در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته مقدار تولید افزایش ۲۰ درصدی داشته است. مقدار فروش ۱۳ درصد افزایش یافته است. مبلغ فروش در شش ماهه ۴۲۸ میلیون ریال می باشد که نسبت به دوره مشابه سال قبل افزایش ۵۷ درصدی داشته است.

فرآور در بودجه مقدار فروش شمش روی را ۹ هزار تن فرض نموده است. نرخ دلار بدون تغییر ۳۷۰۰۰ ریال و نرخ جهانی شمش روی ۲۶۰۰ دلار برای شش ماهه دوم فرض شده است. شرکت برای شش ماهه دوم سال نرخ فروش را ۹۶۲۰۹ هزار ریال پیش بینی نموده است. سود پیش بینی شرکت برای سال ۹۶ مبلغ ۱۳۴۳ ریال می باشد.

مفروضات تحلیلی: مقدار تولید و فروش برابر بودجه در نظر گرفته شد. برای ادامه سال نرخ دلار ۴۱۰۰۰ ریال و نرخ جهانی شمش روی ۳۲۰۰ دلار فرض گردید. برای محاسبه

مقدار مصرف مواد اولیه در سناریو اول از نسبت مصرف مواد در بودجه و در سناریو دوم از نسبت مصرف مواد در عملکرد شش ماهه اول استفاده گردید. برای نرخ خاک کنسانتره مصرفی در سناریو اول بر اساس نسبت نرخ خاک به نرخ شمش روی در بودجه برآورد صورت گرفت و در مورد سایر مواد مصرفی به دلیل کم اهمیت بودن برابر با بودجه در نظر گرفته شدند. برای نرخ خاک کنسانتره مصرفی به دلیل روند افزایشی، در سناریو دوم از نسبت نرخ مواد اولیه به نرخ فروش شمش روی در عملکرد سه ماهه دوم استفاده گردید و نرخ سایر مواد مصرفی برابر با نرخ سه ماهه دوم فرض گردید. و برای ضریب مصرف مواد مصرفی از عملکرد شش ماهه اول استفاده گردید. با فرض دلار ۴۱۰۰۰ ریالی برای شش ماهه دوم سال و نرخ ۳۲۰۰ دلاری برای شمش روی در سناریو اول به سود ۲۱۶۲ ریالی و در سناریوی دوم به سود ۲۳۱۵ ریالی به ازای هر سهم برآورد گردید.

با توجه به پوشش ۴۵ درصدی مقدار فروش در ششماهه نخست امسال، در صورتی که شرکت نتواند ۹۰۰۰ تن مقدار پیش بینی شده را به فروش برساند اگر در دو سناریو ذکر شده مقدار فروش را با توجه به افزایش ۲۰ درصدی تولید و ۱۳ درصدی فروش در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۸۶۳۰ تن در کل سال و ۴۵۴۶ تن برای شش ماهه دوم در نظر بگیریم و سایر مفروضات در دو سناریو ثابت باشد در سناریو اول سود هر سهم از ۲۱۲۵ به ۱۹۳۵ ریال کاهش و در سناریو دوم سود هر سهم از ۲۲۷۶ ریال به ۲۰۷۴ ریال کاهش می یابد.

۶-۲ فاسمین

فاسمین از ابتدای سال تا پایان شهریور ماه ۱۸۷۸۸ تن شمش روی را به فروش رسانده است. متوسط نرخ فروش هر تن شمش روی ۱۰۴۱۹۰ هزار ریال می باشد و مبلغ فروش ۱۹۵۸ میلیارد ریال می باشد. نسبت به دوره مشابه سال قبل مقدار فروش شمش روی ۳۷ درصد و مبلغ فروش آن ۸۹ درصد افزایش داشته است. مجموع مبلغ فروش در شش ماهه به ۲۲۰۸ میلیارد ریال رسیده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل رشد ۷۹ درصدی داشته است فاسمین در بودجه جدید مقدار فروش شمش روی را ۳۳ هزار تن فرض نموده است. نرخ دلار ۳۷۰۰۰ ریال و نرخ شمش روی ۲۶۰۰ دلار برای شش ماهه دوم سال در نظر گرفته شده است. سود هر سهم برای سال مالی ۹۶ مبلغ ۷۰۱ ریال پیش بینی شده است.

مفروضات تحلیلی: با توجه به تثبیت نرخ دلار در محدوده ۴۰۰۰ تومان و انتظارات از ادامه روند صعودی دلار، در هر دو سناریو برای ادامه سال نرخ دلار را ۴۱۰۰۰ ریال فرض نمودیم. همچنین با توجه به تثبیت نرخ جهانی شمش روی در محدوده بالای ۳۰۰۰ دلار، در هر دو سناریو برای ادامه سال نرخ جهانی شمش روی را ۳۲۰۰ دلار در نظر گرفتیم. سایر موارد همانند بودجه در نظر گرفته شده است.

در مورد مواد اولیه مصرفی در سناریو اول نرخ خاک پرعیار و خاک متوسط عیار بر اساس نسبت نرخ خاک به نرخ شمش در بودجه و در سناریو دوم بر اساس نسبت نرخ خاک به نرخ شمش روی در عملکرد شش ماهه اول فرض گردید. میزان مصرف مواد اولیه در سناریو اول

بر اساس بودجه و در سناریو دوم بر اساس عملکرد شش ماهه برآورد گردید. در سناریو اول ۸۴۰ و در سناریو دوم به ۹۹۴ ریال دست یافتیم.

۳-۶ باما

باما از ابتدای سال تا کنون ۷۳۹۴۸ تن کنسانتره سرب و روی را تولید نموده است. ۶۴۴۷ تن کنسانتره سولفور روی و ۴۲۴۲ تن کنسانتره سولفور سرب و ۱۵۷۶ تن شمش روی را به فروش رسانده است. متوسط نرخ فروش هر تن شمش روی ۹۷۰۵۷ هزار ریال بوده است. مبلغ فروش شمش روی ۱۵۳ میلیارد ریال می باشد که نسبت به دوره مشابه سال گذشته ۱۵۷ درصد رشد داشته است. شرکت در بودجه مقدار فروش شمش روی را ۴۰۰۰ تن فرض نموده است. شرکت درآمد فروش را بر اساس دلار ۳۸۰۰۰ ریالی، شمش روی ۲۸۰۰ دلاری و شمش سرب ۲۱۰۰ دلاری برای شش ماهه دوم سال پیش بینی نموده است. در بودجه سود به ازای هر سهم ۱۳۱۴ ریال پیش بینی شده است.

مفروضات تحلیلی: در تحلیل کارشناسی در دو سناریو به پیش بینی مبلغ فروش، بهای تمام شده و نهایتاً سود هر سهم پرداخته ایم. در هر دو سناریو نرخ دلار برای شش ماهه دوم را برابر با ۴۱۰۰۰ ریال و نرخ جهانی شمش روی را ۳۲۰۰ دلار فرض نمودیم. در بخش بهای تمام شده در سناریو اول برای ششماهه دوم مقدار مصرف سنگ های کم عیار و خاک سولفور بر اساس ضریب مصرف در بودجه محاسبه گردید و نرخ هر کدام از مواد مصرفی بر اساس نسبت نرخ آن ها به نرخ فروش شمش روی در بودجه استفاده گردید. در سناریو دوم برای شش ماهه دوم میزان مصرف مواد مصرفی بر اساس ضرایب مصرف در عملکرد شش ماهه اول محاسبه گردید و نرخ مواد مصرفی بر اساس نسبت نرخ آنها به نرخ فروش شمش روی

در شش ماهه اول استفاده گردید. سایر موارد صورت سود و زیان برابر با بودجه فرض گردید. بر اساس مفروضات بالا سود ۱۴۹۸ ریالی در سناریوی اول و سود ۱۵۷۸ ریالی در سناریوی دوم برآورد گردید.

۴-۶ کیمیا

کیمیا از ابتدای سال تا پایان شهریورماه توانسته ۱۸۷۱۰ تن کنسانتره روی اکسیده را به فروش برساند. مقدار فروش کنسانتره روی اکسیده در مقایسه با مدت مشابه سال قبل کاهش ۲۳ درصدی داشته است اما مبلغ فروش آن افزایش ۵۸ درصدی را داشته است. متوسط نرخ فروش هر تن کنسانتره روی اکسیده ۱۳۱۱۸ هزار ریال بوده است. شرکت در بودجه فروش ۴۱ هزار تن کنسانتره روی اکسیده فرض نموده است. نرخ فروش در بودجه برای شش ماهه دوم سال بر اساس شمش روی ۲۹۰۰ دلاری و شمش سرب ۲۳۵۰ دلاری و نرخ دلار ۳۹۰۰۰ ریالی می باشد. سود پیش بینی شده در بودجه ۲۱۰۰ ریال می باشد.

مفروضات تحلیلی: نرخ دلار برای ادامه سال ۴۱۰۰۰ ریال و نرخ شمش روی ۳۲۰۰ دلار و نرخ شمش سرب را ۲۴۰۰ دلار فرض گردید. مقدار تولید و فروش برابر با بودجه در نظر گرفته شد. نرخ مواد اولیه بر اساس نسبت نرخ مواد اولیه به نرخ فروش در سال های اخیر در نظر گرفته شد. سود هر سهم ۲۲۵۹ ریال برآورد گردید. با توجه به افت نرخ فروش خدمات فلوتاسیون در سه ماهه دوم در صورتی که کیمیا موفق به پوشش مبلغ فروش فلوتاسیون گردد سود هر سهم ۲۳۹۰ ریال برآورد می گردد.

۶-۵ فسرب

فسرب در شش ماهه امسال توانسته ۱۶۵۳ تن شمش سرب و ۲۷۵۸ تن شمش روی را به فروش برساند. میانگین نرخ فروش هر تن شمش روی ۱۰۶۹۸۸ هزار ریال بوده است. شرکت در بودجه مقدار فروش شمش سرب و روی را به ترتیب ۳۴۱۶ و ۷۴۱۹ تن پیش بینی کرده است. پیش بینی درآمد فروش برای شش ماهه دوم بر اساس شمش روی ۲۶۰۰ دلاری، شمش سرب ۲۰۰۰ دلاری و نرخ دلار ۳۷۰۰۰ ریالی صورت گرفته است. سود هر سهم در بودجه ۱۴۷ ریال می باشد.

مفروضات تحلیلی: در پیش بینی سود هر سهم فسرب از نرخ شمش روی ۳۲۰۰ دلاری و نرخ شمش سرب ۲۴۰۰ دلاری و نرخ دلار ۴۱۰۰ ریالی استفاده گردید. مقدار تولید و فروش برابر با بودجه در نظر گرفته شد. برای نرخ مواد مصرفی از نسبت نرخ مواد به نرخ فروش محصولات در بودجه استفاده گردید. در نهایت سود ۳۹۸ ریالی برآورد گردید. فسرب در بودجه نرخ فروش شمش روی و سرب را کمتر از میانگین عملکرد تا کنون گرفته است. در صورتی که حاشیه سود ناخالص را برابر با بودجه در نظر بگیریم فسرب می تواند ۲۳۳ ریال سود محقق سازد.

با توجه به روند صعودی نرخ دلار در داخل و همچنین با توجه به ادامه کسری در بازار روی و پیش بینی ها مبنی بر ادامه دار بودن روند صعودی قیمت، تحلیل حساسیت سود هر سهم شرکتهای مذکور نسبت به تغییرات نرخ دلار و شمش روی در فایل پیوست انجام شده است.

۷- نکات ویژه و قابل توجه

آینده فلز روی روشن است. گسترش جمعیت یکی از محرک های تقاضا برای روی است. ایجاد زیرساختها یکی دیگر از عوامل رشد تقاضای روی می باشد. رشد تولید اتومبیل بازار بزرگی را برای فلز روی ایجاد کرده است. تولید اتومبیل در سال ۲۰۰۵ از ۶۶ میلیون واحد به ۹۴ میلیون واحد در سال ۲۰۱۶ افزایش یافت و میزان مصرف روی نیز از ۱۰ میلیون تن به ۱۳ میلیون تن در دوره یاد شده رشد کرده است. روی گالوانیزه در صنعت اتومبیل سازی و هوافضا بیشترین مصرف را دارد. [۸]

یکی از عوامل رشد قیمت کامودیتی ها تضعیف دلار امریکا در مقابل سایر ارزها بود. با روی کار آمدن ترامپ به عنوان ریاست جمهوری امریکا و سیاست های وی که سبب تضعیف شاخص دلار گردید کالاهای دلار محور برای خریدارانی که ارزی غیر از دلار داشتند ارزان تر شد و در نتیجه تقاضا برای کامودیتی ها بالا رفت و در کنار کسری موجود در بازار سبب تقویت قیمت کالاها گردید.

پیش بینی ها از نرخ دلار در داخل هم با توجه به وضعیت اقتصادی، صعودی می باشد. تصمیم بانک مرکزی مبنی بر تک نرخی کردن ارز می تواند تا انتهای سال سبب رشد قیمت دلار شود. در روزهای گذشته هم شاهد افزایش قیمت دلار مبادله ای بودیم. به طور میانگین در چند ماهه اخیر رشد ماهانه ۲ درصدی برای دلار مبادله ای ثبت شده است.

آینده روشن فلز روی، ادامه کسری در بازار روی و ادامه افزایش قیمت ها و همچنین افزایش نرخ دلار در داخل، چشم انداز مثبتی را برای شرکتهای مرتبط با این فلز رقم می زند.

۸- توضیح فایل های پیوست

در فایل اکسل پیوست شده برای هر یک از شرکتهای فرآور، کاما، فاسمین، کیمیا و فسرب ۴ شیت وجود دارد که از شماره ۱ تا ۴ نامگذاری شده است که به ترتیب صورت سود و زیان، آمار تولید و فروش، بهای تمام شده کالای فروش رفته و مواد مصرفی می باشد. در شیت پوشش ماهانه، مبلغ فروش ماهانه و درصد پوشش ماهانه شرکتهای در سال جاری به تفکیک آورده شده است. شیت نرخ فروش های ماهانه، روند نرخ فروش ماهانه شمش روی هر یک از شرکت ها را به تفکیک نشان میدهد. شیت zinc price-lme آرشیو نرخ فروش هر تن شمش روی در بورس لندن از سال ۲۰۰۲ تا سال ۲۰۱۷ و نمودار مربوط به آن را نشان می دهد. در شیت تحلیل حساسیت، اثر تغییرات نرخ دلار و نرخ شمش روی بر سودآوری شرکتهای انجام شده است. در شیت آخر تغییرات نرخ دلار آزاد و مبادله ای نشان داده شده است.

۹- منابع و مآخذ

- [۱] مرتضوی، علی، آهنگ رشد قیمت روی تا کی ادامه می یابد؟، <http://www.azmc.com>، ۲۰۱۷
- [۲] جایگاه و اهمیت سرب و روی، <http://www.Calcimine.com>
- [۳] جایگاه ایران در صنعت سرب و روی جهان، <http://www.sena.ir>، کد خبر ۳۱۹۰۲، ۱۳۹۵
- [۴] <https://t.me/commodities>، ۲۰۱۷
- [۵] Bosv, Vladimir, Top ۱۰ mines riding zinc price wave, from the world wide web: <http://www.mining.com>, ۲۰۱۶
- [۶] Commodity market outlook, worldbank.org, pp. ۵-۲۰, ۲۰۱۷
- [۷] Padhy, Siv, ۱۰ top zinc-producing countries, from the world wide web: <http://www.investingnews.com>, ۲۰۱۷
- [۸] Meng, Jian Bin, market for zinc, international lead and zinc study group, pp. ۴-۱۴, ۲۰۱۷
- [۹] White, Paul, zinc market outlook, international lead and zinc study group, pp. ۷-۱۳, ۲۰۱۷
- [۱۰] world wide web: <http://www.Ilzsg.com/statistic> , ۲۰۱۷